

Utólagos hozzászólás

a nevelési konferencia vitájához

A múlt hónap elején három napig tanácskoztak Szegeden az ország egyeteminek, főiskoláinak szakemberei a nevelés legfontosabb, legidősebb kérdéseiről. Mint annakidején tudósításainkban beszámoltunk róla, azzal a céllal, hogy azt a tényleges és valóságos elmaradást, amely minden eredmény és erőfeszítés ellenére ebben a nagyon fontos munkában még ma is tapasztalható, segítsenek megszüntetni. A szegedi konferencia nyomán minden bizonyosan hatékonyabbá válik majd az egyetemeken és főiskolákon a nevelés.

Egy szükséges kiegészítés

Számomra, aki tudósítóként végigültem a háromnapos tanácskozás vitáit, a konferencia megnyugtatóan fejeződött be. Egyetlen pontban azonban, úgy érzem, *szükséges kiegészíteni*, illetve elmélyíteni a tanácskozás anyagát, méghozzá éppen abban a kérdésben, amely a viták középpontjában állott. Az oktatás és nevelés egységéről van szó.

Szükségtelennek érzem megismételni, ami ezzel kapcsolatban a konferencián elhangzott. Csak utalnék arra a nagyon fontos és minden résztvevő által helyesen ítélt, elfogadott kiindulópontokra, hogy a nevelés nem valami oktatástól független, hanem azzal együttműködő, s ideális körülmények között *abban érvényesülő* folyamat. Ez idáig rendben is van. Még az is rendben van, hogy a konferencia szerint a nevelési anyagot, mint valami olyan tényezőt, amely nem azonos magával az oktatással, úgy kell kívülről, ha tetszik — nem rossz értelemben használva a szót — mesterségesen „belevinni” a tanításba.

Az azonban már, úgy gondolom, további vitákat követel — s kissé elkésett hozzászólóként itt szeretném a tanácskozást kiegészíteni —, hogy az oktatás és nevelés kapcsolatának ezt a lehetőségét és formáját az értekezlet lényegében *kizárólagosnak* tekintette. Természetesen nem azt akarom vitatni, hogy a nevelési anyagát valóban „be kell vinni” az oktatásba, mert ennek igazsága vitathatatlan. A kizárólagosságot szeretném megkérdőjelezni. Az oktatás és nevelés kapcsolatának ugyanis *mélyebb összefüggései* vannak; nagyon sajnálom, hogy a konferencián erről alig esett szó.

Az oktatás autonóm nevelő ereje

Emlékszem a tanácskozás éppen ezzel kapcsolatos, tévova megtorpanására. Az egyik felszólaló — történelmi példákkal illusztrálva előadását — azt fejtette ki, hogy *még azok a tanítási rendszerek* is neveltek, méghozzá igen hatékonyan, amelyek kizárólag az oktatást tekintették feladatuknak és mindenféle nevelési tendenciától szigorú és következetes tudatossággal *elhatárolták* magukat. Úgy tűnt, mintha a konferencia kissé csodálkozva fogadta volna a bejelentést, mintha nem tudott volna vele mit kezdeni, s ennek megfelelően gyorsan tovább is haladt rajta.

Pedig *érdemes lett volna* ennél a pontnál legalább rövid időre megállni, és megvizsgálni, milyen következtetéseket jelent ma számunkra az a vitathatatlan tény, hogy az oktatás *önmagában*, mindenféle „külső”, tehát nevelési szándéktól függetlenül is nagyon jelentős nevelési tényező.

Mi képviseli ezt az erőt az oktatásban? Nyilvánvalóan *a minőség*. Ha a tanítás színvonala alacsony, ha

a hallgatók erőfeszítései iránt támasztott követelések csekélyek, ha a pusztán anyagismeret tekintetében az egyetemi oktatók megelégednek a minimummal, ez *nemcsak* a tanítás, az oktatás, hanem a *nevelés szempontjából is káros*. És fordítva: ha az egyetem a hallgatósággal szemben ilyen tekintetben, tehát a tanulás szempontjából igényesebb, eredményesebbé válik a nevelés is.

Igény és követelés

Egyidőben — jóval a nevelési konferencia előtt — tanulmányoztam ezt a kérdést és többek között sok egyetemi hallgatóval is beszéltem. Vizsgálataim mindenben igazolták a tétel helyességét. Ha a hallgató kevés munkával, kevés tanulással szerzett jó jegyet, jobbat a megérdemelnél, sőt még annal is, amit a maga természetes elfoglaltságával várt, ennek rossz hatása *nem maradt meg* az oktatás szűk keretei között, hanem a benne rejlő negatívum behatolt a nevelés területére is.

Mindennek megvan a maga elméleti fontossága. De itt most én a probléma *gyakorlati oldalát* szeretném kiemelni. A konferencia felszólalói közül többen — például *dr. Kahulits László*, a Művelődésügyi Minisztérium főosztályvezetője, *dr. Márta Ferenc*, a szegedi tudományegyetem rektora — elmondották, hogy sok szempontból elégedetlenek a hallgatók tudásának jelenlegi

színvonalával. Többet kell tőlük követelni, s alapos előkészítő munkával meg is kell teremteni ehhez a feltételeket — hangsúlyozták. Az elmondottak után világos, hogy itt nemcsak az oktatásról van szó. Ha az egyetemi munka színvonala ilyen szempontból emelkedik, feltétlenül *követi majd* a nevelés eredményesebbé, hatékonyabbá válása. Többszörösen indokolt és szükséges tehát az egyetemi oktatás színvonalának javítása, méghozzá *a hallgatók iránt támasztott fokozottabb követelések útján*. Még egyszer hangsúlyoznám, ez nemcsak az oktatás ügye miatt fontos, hanem a hallgatóság nevelésének is *egyik legfontosabb eszköze*.

Helyi tanácskozások

Az országos konferenciát helyi tanácskozások követik: az oktatók — a szegedi tanácskozás alapján — egyetemükön, főiskolájukon beszélnek meg a nevelési tennivalókat. *Sajnálatos lenne* — az elmondottakból talán nyilvánvaló, miért —, ha az oktatás autonóm nevelőerejének fontos gondolata ezeken a helyi konferenciákon oly mértékben háttérbe szorulna, mint a szegedi országos tanácskozáson.

Ökrös László

Közlekedési balesetek

Ittasan hajtott kerékpáron, nem adott elsőbbséget egy szembejövő személygépkocsinak a Marx téren Kőszó István, Dáni János utca 7. szám alatti lakos. A gépkocsival összeütközött és sérülést szenvedett. Eljárást indítottak ellene.

Nem adott elsőbbséget a villamosnak, a Lenin körút és a Kigóy utca kereszteződésében a személygépkocsival közlekedő dr. Takács Imre, Kossuth Lajos sugárút 49—50. szám alatti lakos. Az összeütközés következtében sérülés nem történt, a kár jelentős.

Összeütközött két motoros, a Dorozsmai út és a Fonógyári út kereszteződésében. A figyelmen kívül hagyása az egyik motorkerékpár vezetője, Gubán Ferenc főlegyházi lakos követte el. Az összeütközés következtében megsérült a másik motorkerékpár vezetője, Pásztor Imre, Ásotthalom IV. kerület 531. szám alatti lakos és utasa, Szűcs István, zánkányszéki lakos.

Nem adott elsőbbséget a posta tehergépkocsijával közlekedve, a Lenin körúton Cs. Kiss István, Makó, Búza utcai lakos. Összeütközött a motorkerékpáron haladó Sutus Imre, Tápé, Rónai utca 27. szám alatti lakossal, aki sérüléseket szenvedett. Az ügyben a vizsgálat folyik.

Leszorította az utról a motorost Algyó és Hódmezővásárhely között a Kőolajipari vállalat tehergépkocsiját vezetve Maticsák Lajos papócsi lakos. A motorkerékpáros, Bárony Sándor, Hódmezővásárhely, Lenin utca 56. szám alatti lakos a szabálytalanság következtében felbukott. Szerencsére nem sérült meg, a neki okozott kár azonban jelentős.

vezérigazgató helyettese. A többi között ezeket írja:

„Megállapítottam, hogy a Marx tér—gumigyár viszonylatban szörvényszerűen jelentkező helyi utas a távolsági utasok elszállítását a helyközi járatokon nem veszelézteti. Ezért a helyközi járatokon reggel 7 és déli 13 óra között a helyi bérletjegy elfogadása és a helyi megállóhelyeken a menetrend kifüggesztése, valamint a járási autóbuszokon az oldal iránytáblák elhelyezése iránt intézkedtem. Remélem, hogy ezen intézkedéssel a panaszokra okot adó körülmények megszűnnek.”

SORBAÁLLÁS GYEREKKOCSIÉRT

„Kicsi — kocsi nélkül” címmel lapunk május elseji számában szóvá tettük, hogy Szegeden a kismamák valósággal sorba állnak sport gyermekkosciért, de hiába, mert nem kapnak.

Szilikátkémiai ankét

Dél-Magyarország területén két korszerű szilikátipari üzem működik, az Orosházi Üveggyár és az Alföldi Porcelángyár. A Szilikátipari Tudományos Egyesület erre tekintettel rendezte meg ma délelőtt 9 órai kezdettel Szegeden V. szilikátkémiai ankétját, amelyről tegnap délután, *dr. Tamás Ferenc*, a tudományos bizottság vezetője adott tájékoztatót.

Az ankétot összesen kilenc előadásra és egy érdekes tudományos bemutatóra kerül sor. Az előadások színhelye a József Attila Tudományegyetem Szerveskémiai Intézete, ahol a Vasipari Kutató Intézet munkatársai működés közben bemutatják: majd a Direchthermon nevű új magyar műszert is. Az ankét május 10-én fejeződik be; a résztvevők az Alföldi Porcelángyárba és az Orosházi Üveggyárba is ellátogatnak.

Vers- és prózamondó verseny

Izès, szép magyar szavak, rímek, ritmusok töltötték be tegnap a szegedi Tanárképző Főiskola üttörő előadótermét; ez volt ugyanis az irodalmi tanszék vers- és prózamondó versenyének színhelye. Mint *Pálmai Kálmán*, a tanszék vezetője, a Művelődésügyi Minisztérium osztályvezető-helyettese előjáróban mondotta, a verseny célja a hallgatók — leendő magyar szakos tanárok — előadókészségének fejlesztése volt. Az elhangzott versek, prózai művek bizonyították, hogy ezt a célt jól szolgálta a rendezvény, a diákok értik, érzik a műveket, s ahogy most, később is jó tolmácsai lehetnek az irodalomnak.

A zsűrinek — *Benjamin László* kétszeres Kossuth-díjas költő, s *Kovalovszky Miklós*, a nyelvtudományok kandidátusa is a bírálók között volt — kilenc prózamondó és 18 szavaló közül kellett kiválasztani a legjobbakat. A próza győztese *Budai Júlia* lett, *Palagyi István* a második, *Balogh Katalin* és *Szabó Katalin* pedig a harmadik-negyedik helyet érdemelte ki. *Chikán Ágnes* egy Radnóti- és egy Illyés-vers szép tolmácsolásával vitte el a versmondás pálmáját, utána *Fejes Katalin*, *Hajós Terézia*, *Tandi Lajos* következett a rangsorban. A verseny minden részletét híven őrzi a magnószalag; s egyéb tanulságok mellett arról is vallhat, hogy az ilyen versengések legfőbb győztese mindig maga az irodalom, a szép magyar szó, igaz gondolat.

Miskolcon egy ktsz. Debrecenben egy gyár készíti és a Sportszerkereskedelmi Vállalat hozná forgalomba ezeket a kosciakat, ha lenének. Cikkünkkel kapcsolatban választott Fekete Sándor, a Csongrád megyei Vegyes Ipari Kiskereskedelmi Vállalat igazgatója. A többi között hangsúlyozza, hogy a gyermek sportkosci-val kapcsolatos panasz teljesen jogos. „A vásárlók igényeit a hazai gyártmányból megközelítően sem tudjuk kielégíteni. A Triál Sport, Játék- és Hangszerkereskedelmi Vállalattól kapott információ szerint a gyermek sportkosciakat importból kell beszerezni és csak korlátozott mennyiségben tudják a szállítást a kiskereskedelem rendelkezésére bocsátani. A tájékoztatás szerint május második felében érkezik újabb szállítmány, de továbbra is választék nélkül, korlátozott számban tudják csak a vásárlókat kielégíteni.”

Késéssel indul

Határidő: 1969 május 30

A Hungária Szálló és Étterem Vállalat jelentős hitelt — tíz millió forintot — vett föl arra, hogy a Royal-szállót felújítsa, valamint egy négyemeletes szárnyat építsen hozzá. A kivitelezési munkálatokat a Szegedi Építőipari Vállalatot bízta meg. Az építőipari vállalat fel-szólította a beruházót: 1969. január 15-ig ürítse ki az épületet, hogy a fölvonulási munkák megkezdődhessenek.

A kiürítést a beruházó határidőre teljesítette, de az építkezés nem indult meg. Helyette egy négyhónapos vita kezdődött arról, hogy a tetőszerkezethez milyen anyagot használjanak fel? A vita a napokban ért véget és a döntés megszületett: a tetőszerkezetet monolit-beton födémről fogják elkészíteni.

Úgy gondoljuk azonban, hogy a vita ideje alatt a Royal-szálló több tízezerforintos forgalmat bonyolíthatott volna, s így ez a négyhónapos késedelem elsősorban a beruházót érintette érzékenyen. Az építkezés ütemét más is gátolja. Mint *Barna György*, a Szegedi Építőipari Vállalat igazgatója mondotta, kevés a beton-accél, holott csak a Royal építéséhez annyi tonnára lenne szükség, amennyit a vállalat a tavalyi évben felhasználott. A másik pillanat-

nyilván még égetőbb probléma a munkaerőhiány. A vállalatnak elsősorban kőműves szakmunkásokra lenne szüksége, de más szakmunkásokat is szinte korlátlan számban tudnának alkalmazni. A következő hónaptól lényeges javulást várnak mind az anyagellátásban, mint a munkások gyarapodásában.

Gátolja az építkezés megkezdését az is, hogy a DEL-TEX lerakata még mindig nem költözött ki a szálló épületéből. Gondot okoz továbbá, hogy az építkezést a Kőlcsey utcából kell lebonyolítani, mivel a Kelemen utcát nem lehet lezárni az ott áthaladó villamos miatt. Az építkezés határideje 1969. május 30. Egy évnel valamivel több áll az építők rendelkezésére. Ez alatt az idő alatt kell számtalan nehézséget, problémát leküzdeni. De ahogy *Barna György* igazgató megjegyezte: a vállalat vízgafeladatának tekinteti a Royal építését, s ezért mindent elkövet a határidő betartásáért.

Közeledik a nyár, külföldiek és belföldiek ezrei érkeznek Szegedre, és a férőhely kevés. A Szegedi Építőipari Vállalatnál működik, hogy jövő év júniusra új, korszerű szállóval gazdagodjon városunk.

Forró Péter

Kezdődik az üdülés

Csütörtökön és a következő napokban 6519 beutalt indultnak a SZOT üdülőkre. Ebben a számban már szerepelnek azok is, akik a csak nyári, idényjellegű üdülőkben jutnak hozzá ehhez a kedvezményhez, mert ezen a napon megkezdődik a szakszervezeti üdültetés főidénye.

Október elejéig most már 87 üdülőttelep ad átmeneti otthont megközelítőleg 160

ezer beutaltnak. Ezen belül a családi üdülést csaknem 19 ezer felnőtt és több mint 13 ezer gyermek élvezi, az üdülőszenatóriumokba — Balatonfűredre, Hévízre és Parádára — pedig több mint négyezer dolgozó kap beutalást. A SZOT-hajók — Budapest a Visegrád, Esztergomban a Deák Ferenc — kabinjaiban több mint 3600, főleg vidéki dolgozó váltja majd egymást.

Üzemelnek az öntözők

Cserecsnyez 24, földieper 50 forintért

Szerte a határban mindenütt üzemelnek az öntözőberendezések. Elsősorban a kertészetet locsolják, látják el üdítő vízzel. Jelenleg az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság területén egy kivételével valamennyi fővízkivételi mű üzemel. Két napig javították a kurcal vízkivételi művet, s tegnap fejezték be. Összesen 84 ezer hold műszakilag berendezett területet tartanak nyilván és 6 ezer hold halastavat. A szerződött terület 40 ezer hold és 3500 hold halastó. Ennyire juttatnak majd vizet a mezőgazdasági nagyüzemek. Igaz, mintegy 10 000 hold vízdíjmentes terület is van, s részben már ebből több ezer holdat öntözték.

Az igazgatóság területén általában a kapacitás 43—45 százalékat használják ki. Az idei esztendő úgy látszik kivételes lesz, hiszen olyan növények is öntözésre szorulnak, amelyeket rendszeres évszabatos száraz szakaszban termesztnek. Az idény megkezdése előtt 2118 hold gabonára és 3000 hold legelőre jutott el az öntözővíz. Ilyen még nem volt ezen a tájon. Általában a kora tavaszi kertészeti termékek öntözésével kezdődik az idény, de a szigorú és esőtlen tavasz ezt megkövetelte. Összesen 15 ezer holdat öntözték meg, ebből 4 ezer 26 hold rizsterület. Nagy segítséget jelent az Alsó-tisza-

vidéki Vízügyi Igazgatóság munkájában négy vízgazdálkodási társulat, köztük a Szeged és Környéke Vízgazdálkodási Társulat is.

A szegedi táj, a szegedi és Szeged környéki gazdaságok egyre több primört kínálnak. Az üzletekben nem hiányzik már a földieper, cserecsnyez, paprika, uborka sem. Igaz, leginkább még csak mutatóba vásárolják, hiszen a földieper kilója 50 forint, az uborkaé 28, a cserecsnyezé 24 forint, a paprika darabja 3 forint, a hegyespaprikáé pedig 2,50 forint. Naponta 50—100 kiló földiepre, 50—100 kiló uborkát vásárol fel a MEK és juttat el az üzletekbe. A jövő héten nagyobb mennyiségben kerül majd piacokra. Tart még a karalábé exportja, bár csökkent az érdeklődés. Salátát sem szállítanak külföldre, a múlt héten leállt az export és a tervezett 9 millió helyett 5 és fél milliót vettek eddig át. Legközelebb a korni fűjeskaposztával jelentkeznénk a külföldi piacokon.

A szegedi termelőszövetkezetekben befejeződött a kukorica vetése. Most a növényápolás következik. Május elseje után megkezdődött a lucerna első kaszálását. Összesen 1500 holdról vágják a takarmánynak valót. Tart a borsó gyomirtása, kapálása, valamint a takarmányrépa sarabolása.

CSÜTÖRTÖK, 1969. MÁJUS 9.

DEL-MAGYARORSZAG 5